

Wie zeggen jullie dat ik ben?

Zondag 5 september 2021, Christus Triumfatorkerk

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezing: Marcus 8: 27-9,1

KOMEN

- Welkom
- Aanvangslied: 'Looft God die zegent al wat leeft' (Lied 273: 1 en 3)
- Bemoediging en groet
- Psalm van de zondag: Psalm 81: 1, 8 en 9
- Kyrie
- Glorialied: 'De wereld is van Hem vervuld' (Lied 825: 1 en 9)

WOORD

- Met de kinderen
 - Gebed*
 - Gesprek: 'Wie is Jezus?'*
 - Lied: 'Jezus is de goede herder' (Hemelhoog 428)*
- Bijbellezing: Marcus 8, 27 – 9, 1
- Lied: 'Roept God een mens tot leven' (Lied 346: 1-2, 7-8)
- Preek

Wie zeggen de mensen dat ik ben? Dat is de centrale vraag vanmorgen. Wie zeggen de mensen dat ik ben? En misschien is het wel de belangrijkste vraag uit het hele boek van Marcus. Het is vraag die Markus in al zijn zestien hoofdstukken probeert te beantwoorden.

Wie is Hij toch, deze mens, dat hij zulke dingen doet? De vraag wordt op meerdere plaatsen in het boek van Marcus gesteld.

Maar deze keer komt er ook een antwoord, meerdere antwoorden zelfs.

Jézus zegt níet wie hij is. Hij vraagt het. Hij vraagt aan zijn leerlingen wie de mensen zeggen dat Hij is. Alsof Jezus aan marktonderzoek doet.

Zo'n marktonderzoek kunnen wij ook houden vanmorgen: Wie zeggen wij dat Jezus is? Wat zou u van Jezus zeggen, als u gevraagd zou worden wat Jezus voor u betekent?

Wie durft er zijn of haar antwoord te geven op de vraag – wie is Jezus voor jou?

Het zou een interessant marktonderzoek worden in de CTK denk ik, want als ik het u allemaal persoonlijk zou vragen, wie is Jezus voor u, er zouden er allemaal verschillende antwoorden komen.

- Jezus is voor mij een voorbeeld. Hij laat zien hoe ik moet leven.
- Jezus is vooral vaag voor mij, hoor. Ik weet niet zo goed wat ik me bij hem moet voorstellen.
- Jezus is mijn verlosser, dankzij Jezus' kruisdood kan ik telkens opnieuw beginnen als ik iets verkeerd heb gedaan.
- Jezus is de grote verzoener. Doordat Jezus zich voor mij gegeven heeft durf ik God weer onder ogen komen.
- Jezus is een vriend. Ik ontmoet Hem in de mensen om mij heen die leven zoals God wil dat mensen met elkaar leven op zin schepping.

Zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. Zoveel hoofden zoveel zinnen. In de geschiedenis zijn er boeken over vol geschreven, met de vraag wíe is Jezus? De allereerste kerkrudies in de vierde eeuw gingen over of Jezus nu God is of mens, of allebei, en hoe dat dan kan?

“Wie zeggen de mensen dat ik ben?”, vraagt Jezus.

“Johannes de Doper, en anderen Elia, weer anderen: Eén van de profeten.”

Dat hadden de mensen dan toch wel goed begrepen. Jezus heeft iets met God te maken. Wat Hij doet en zegt, dat deden de profeten ook. Hij brengt de mensen weer op de Weg van God terug, Hij trekt ten strijde tegen alles wat tegen Gods bedoeling ingaat.

Maar de profeten waren ook altijd buitenbeentjes, zonderlingen. Er werd maar door weinigen naar ze geluisterd. Profeten zijn nog vrij onschuldig, je kunt je schouders over ze ophalen en doorlopen.

“En wie zeggen jullie dan dat ik ben?”

De vraag kan je zien aankomen, en Petrus heeft er al over nagedacht. “Jij bent de gezalfde!” of in het Hebreeuws: jij bent de *Messias*, of in het Grieks: Jij bent de *Christus*.

Er daar zegt Petrus nogal wat. De gezalfde des Heren, dat waren de koningen van Israël geweest. Met David als grote voorbeeld. Het koningschap van David symboliseerde de Gouden eeuw uit de Joodse geschiedenis. Onder David en Salomo was Israël één geworden, met één heiligdom, en met één hoofdstad Jeruzalem.

De *gezalfde des Heren zijn* dat had daardoor in de tijd van Jezus ook een sterk politieke lading. Als Jezus de nieuwe Messias is, de nieuwe koning David, dan zal hij Israël weer vrij maken, de Romeinen eruit gooien en de tempel weer in ere herstellen.

Jezus ontkent het niet, dat hij de gezalfde is. Maar de gezalfde des Heren zijn, dat is in de ogen van Jezus heel iets anders dan wat Petrus voor ogen heeft. Jezus zal niet de tijden van David laten herleven. Jezus komt om het Messiaanse rijk te stichten, het Koninkrijk van God. En dat komt niet met geweld, met legers en paarden, niet als een storm, als een vloed, niet als een bijl aan de wortel. Het messiaanse rijk dat in Jezus en door Jezus aanbreekt krijgt langzamerhand, gaandeweg en van onderop gestalte. Het groeit als je het volhoudt als leerling van Jezus. Het is de weg van de lange adem, het is blijven volhouden en blijven geloven. Het is vechten tegen de bierkaai.

Het Koninkrijk van God dat Jezus aan deze wereld bekend probeert te maken, is zo anders dan waar zijn leerlingen, en alle mensen in Israël op hopen. En Jezus is zo anders dan wat ze zich voorstellen bij de nieuwe David, dat de leerlingen het maar beter niet door kunnen vertellen dat Jezus de nieuwe Messias is. De mensen zouden het niet begrijpen. Ze zouden hem of met alle geweld tot koning willen maken, zoals het bijna leek bij de intocht in Jeruzalem, of ze zouden hem verwerpen en doden wegens godslastering. Dat zal laatste zal ook inderdaad gebeuren op de Vrijdag voor Pasen.

Aan zijn leerlingen probeert Jezus het uit te leggen. Dat Hij, de gezalfde, de mens naar Gods hart, moet lijden, dat Hij verworpen zal worden door de religieuze leiders, dat hij het uiteindelijk met de dood zal moeten bekopen. En dat is zó anders dan Petrus en de zijnen zich hadden voorgesteld van hun leermeester, dat Petrus Jezus tot de orde roept. Dat zal toch niet gebeuren? Jezus zal tot glorieus worden erkend door iedereen in de wereld!

Het is Petrus ten voeten uit. Hij is altijd strijdbaar. Hij stapt uit de boot als Jezus over meer loopt, hij trekt zijn zwaard als Jezus wordt aangevallen.

Maar in wezen vertolkt Petrus hier onze eigen stem. Ook wij willen het niet waar hebben dat het koninkrijk van God gestalte krijgt in een glimp van de zon, een naam zonder klank, zonder macht. Wij vinden het veel te moeilijk om het vol te houden op de weg achter Jezus aan, als we zo weinig bevestiging zien. Als dat Koninkrijk zo onder de oppervlakte van ons eigen bestaan ligt. De weg van de volharding en in van het volgehouden geloof is ons veel te lang. Wij willen het Rijk wel, maar het moet niet teveel kosten.

De weg van Petrus is stoer en krachtig. Hij wil gewapenderwijs de Romeinen verdrijven, en iedereen die niet vóór Jezus is het zwijgen op leggen. Maar uiteindelijk bereik je er niets mee,

want het is niet de Messiaanse weg. Sterker nog, het is het omgekeerde. Het is de makkelijkste weg zoeken, lik op stuk geven, een grote mond opzetten - het klinkt stoer, maar je bereikt het tegenovergestelde. Het is de weg van het kwaad. Jezus zegt het in niet mis te verstane woorden tegen Petrus: "Ga weg, achter Mij, Satan!"

Jezus kiest een andere weg.

Als je deel wil hebben aan de Messiaanse weg, dan moet je je zelf verloochenen, je kruis opnemen, en Jezus volgen. Het is wat de eerste Christenen, de lezers van het boek van Marcus aan den lijve hebben gevoeld. Zij stierven als martelaren van het geloof.

Zelfverloochening is een moeilijk woord dat in de geschiedenis veel is misverstaan. Er wordt niet zozeer mee bedoeld dat je jezelf weg moet cijferen, maar het gaat over het overwinnen van dat stemmetje in jezelf, dat je steeds probeert om de makkelijkste, de meest voor de hand liggende weg te kiezen. Zoals Petrus niet kan inzien dat het Koninkrijk dat Jezus verkondigt een heel ander rijk is dan het politieke en religieuze rijk dat hij in Israël voor ogen heeft. Dát stemmetje is wat Jezus hier satan noemt. Het is de tegenkracht, de ondermijner, de strijder tegen het koninkrijk van God.

Dat stemmetje, die negatieve drijfveer het is een deel van ons zelf. Dat deel dat zegt dat je moet laten gelden, dat je sterk moet zijn, lik op stuk moet geven en niet over je heen moet laten lopen. Je strijdt er je leven lang tegen, en die strijd is het kruis dat je opneemt, als je de moed hebt te kiezen voor het koninkrijk dat Jezus verkondigt. OM de minste te durven zijn – de wijste...

Alle beelden die wij van Jezus hebben, van vriend tot verlosser, zijn waar. En je kan alleen over Jezus spreken vanuit een beeld dat je van hem hebt. Maar dat beeld is nooit helemaal waar, je moet uitleggen waarom je zo naar hem kijkt, en je moet het lef hebben om je beeld bij te stellen.

Jezus noemt zichzelf geen gezalfde, maar Zoon des Mensen. Mens naar Gods hart.

In het gevecht met jezelf, om het te durven vol te houden, om te blijven strijden voor je idealen, en te blijven durven geloven, ook al lijkt het of de wereld nergens meer in gelooft, in die strijd komt de voetganger op de Messiaanse weg tot zijn tot haar bestemming, daar word je een kind van God.

Het is geen eenvoudige route – de messiaanse weg. Het brengt je steeds in conflict met jezelf, met je geloof, met mensen om je heen.

Het is een route waarvan je niet eens weet waar hij naartoe leidt.

Het dwingt je tot keuzes. Moeilijke keuzes.

En toch is dat de enige weg. Want hij leidt tot het leven.

Dat is het paradoxale aan de messiaanse weg van Jezus. Hij kiest steeds anders. En de weg loopt dood, letterlijk op een kruisiging.

En toch bleek dat de enige manier. De enige manier naar nieuw leven. Naar het Koninkrijk van God. Hier in dit stervend bestaan worden wij mensen van God – liefde, op leven en dood.

Amen.

- Muziek

ANTWOORD

- Lied: 'Niet als een storm, als een vloed' (Lied 321: 1, 2, 3 en 7)
- Overlijdensafkondiging
- Dankgebed, voorbeden, Onze Vader, stil gebed
- Collecte

GAAN

- Slotlied 'Jezus, ga ons voor' (Lied 835: 1, 2 en 4)
- Zegen